

De zeelucht maakt de mannen hongerig. De maaltijden worden genuttigd in de woon- en eetkamer. De achterdeur leidt naar 't benauwde slaapvertrek.

vrijdagsavonds zullen ze weer naar huis terugkeren. De vaste kern bestaat uit vrijwilligers. Er zijn er bij, die al tien jaar op de plaat werken. De reis naar Rottumerplaat duurt ongeveer drie uur. Na aankomst worden de mannen per tractor naar de duinen gebracht waarna het eentonige leven van rijshoutplanten, duinen ophogen en beplanten begint. De tractor is het enige vervoermiddel op de plaat. Het is een sterke knaap die zich in het rulle duinzand gedraagt als een jeep op de weg. Er is ook een smalspoortje, maar dat wordt alleen gebruikt voor het werk. Een zandhapper vult de miniatuurwagonnetjes en dan klimt het locomotiefje tegen de zandhelling omhoog, waarna het zand gestort wordt in een gat dat tijdens de geweldige februaristormen in de duinen werd geslagen. De herstelwerkzaamheden zijn bijna klaar, zodat alle waterstators zich spoedig weer volledig kunnen concentreren op de uitbreiding van de stuifduinen. Dat duin heeft nu bijna het midden van het eiland bereikt. Nog

De arbeiders slapen in groepen van vier. De matrassen zijn van schuimrubber, maar de ruimte is te klein om de werkers een gezonde slaap te geven.

een magere drie kilometer en dan loopt over heel Rottumerplaat een duinenrij van ongeveer zes meter boven NAP. Het eiland is ongeveer één kilometer breed, terwijl de grondoppervlakte ruim zeshonderd hectaren bedraagt. Er is nog voor jaren werk. Echt pionierswerk, want de geïsoleerde mannen van Rijkswaterstaat bouwen hun eiland

zonder zuigerinstallaties, draglines en andere moderne vindingen. Hier gaat alles met de hand, de spade en het smalspoortje.

Kantonnier Dirk Kipperman uit Uithuizen is de hoogste autoriteit op het eiland. Kipperman draagt een zware verantwoordelijkheid en juist daardoor is hij vaak manasje van alles. Hij is burgemeester, commissaris van politie, vader en moeder tegelijk. Dirk is de vakman die in noodgevallen snel moet kunnen beslissen, bij hem berust de handhaving van orde en rust.

Op de zuidelijke punt van Rottumerplaat heeft Rijkswaterstaat een dorp gebouwd. Rond een enorme berg rijshout staan een groene keet, een werkplaats, een toilet en een vluchtoren; dat is het hele dorp. In de groene keet zijn de keuken, een woon- en eetvertrek en de slaapzalen ondergebracht. De heer K. Knol uit Roodeschool is al zeven jaar de keukenprins op het eiland en hij kookt het voedsel dat met de boot van maandag naar het eiland is gebracht. In de tweede helft van de week zijn de gerechten daardoor weleens taai en hard. "Hadden we maar een ijskast," verzuchtte een van de arbeiders. "'s Woensdags is het brood al zo hard als

een steen!"

'Burgemeester' Kipperman slaapt in een apart vertrek bij de mobilfoon. In noodgevallen kan hij hiermee het vasteland oproepen, maar gelukkig is dat in de afgelopen tien jaar nooit echt nodig: geweest. Kippermans kamer is tegelijk ook provisiekast. Over de kok hebben de eenzamen niets dan lof. Vooral zijn specialiteit, hachee met rijst, staat hoog aangeschreven. Alleen wordt na het nuttigen van deze 'zondagspot' de nacht met enige bezorgdheid tegemoet gezien. "Wij slapen dikwijls met z'n twintigen in een hok dat evenwel niet groter is dan een flinke kamer. Er is geen ventilatie, zodat U zult begrijpen.... Als je 's nachts even naar buiten bent geweest slaat de lucht bij terugkeer als een vlies op je lippen!" zo vertelde ons een van de duinwerkers.

Bij deze ene regenwaterpomp moeten zich dagelijks vijftien tot twintig volwassen mannen wassen. De hulpkok demonstreert de werking van 't apparaat.

Het slaapvertrek is inderdaad veel te klein. De mannen zitten opgesloten als dieren en alleen al uit een oogpunt van hygiëne is deze toestand onaanvaardbaar. 's Morgens verdringen de mannen zich met een emaille bakje rond één regenwaterpompje om zich te wassen. Het gaat niet om het regenwater, dat via het dak in een verzamelput terecht komt - regenwater is gezond en de kok zet er uitstekende soep van - maar om twintig volwassenen, met duinzand bestoven mannen die zich op deze primitieve manier moeten behelpen. Ook dat mag weleens veranderen. De avonduren worden doorgebracht met kaarten, lezen en naar de televisie kijken. Rottumerplaat